

Paper Accepted*

ISSN Online 2406-0895

Писмо уреднику / Letter to the Editor

Др Карло Кико – Словак у Српском Ковину Dr Karol Kiko – a Slovak in the City of Serbian Kovin

Поштовани уреднице,

С интересовањем смо прочитали рад из историје медицине Јелене Јовановић Симић „Др Карло Кико (*Karol Kiko*, 1813–1869) – Словак у српском санитету у 19. веку“ [1], о једном од ретких Словака који је радио као лекар у нашој земљи.

У свом раду, ауторка наводи да је „у молби за запослење коју је поднео Министарству унутрашњих дела Кнежевине Србије...1858. године“ и коју је „упутио из Сремске Митровице, где је тада био приватни лекар“, Кико навео да је од 1851.-1853. године био „царско-краљевске фамилије лекар спахилука названог Рацкеве и Промонтор“, те да је од 1854.-1856. године био „лекар трговаца Ковиначки, од ови нарочито тога ради позват“ и да је „док је у Ковину био, испуњавао... и дужности Полковског и Ротског лекара... и дужности Санитетскога референта код Ковинског растељанства.“ Ауторка наводи да су „подаци о познавању језика, посебно српског, били... увек тражени од оних који аплицирају за запослење у Србији“, те да „Кико, дакле, није навео да зна српски језик, иако је молба писана на српском.“ Даље, да се „у једном

* **Accepted papers** are articles in press that have gone through due peer review process and have been accepted for publication by the Editorial Board of the *Serbian Archives of Medicine*. They have not yet been copy edited and/or formatted in the publication house style, and the text may be changed before the final publication.

Although accepted papers do not yet have all the accompanying bibliographic details available, they can already be cited using the year of online publication and the DOI, as follows: the author's last name and initial of the first name, article title, journal title, online first publication month and year, and the DOI; e.g.: Petrović P, Jovanović J. The title of the article. *Srp Arh Celok Lek*. Online First, February 2017.

When the final article is assigned to volumes/issues of the journal, the Article in Press version will be removed and the final version will appear in the associated published volumes/issues of the journal. The date the article was made available online first will be carried over.

Received: October 5, 2017

Accepted: October 9, 2017

Online First: October 13, 2017

DOI: <https://doi.org/10.2298/SARH171005187N>

допису Министарства унутрашњих дела Државном савету, наводи... да он *говори и пише српски*“. Ако „није знао српски језик“, онда да га је „Кико... брзо савладао“ [1], односно као да постоји дилема да ли је Кико знао наш језик.

Рацкеве, град у којем је доктор Кико провео од 1851.-1853.године, био је Српски Ковин, или Мали или Доњи Ковин, којег Мађари зову *Ráckeve*, односно Српски- или Киш-Кеве. Град се налази на око 40 километара јужно од Будимпеште, на Чепелској ади, на левој обали Дунава. Основали су га 1440. године Срби, избегли од турског зулума, из Ковина на Дунаву у Банату: пошто су први пут освојили Смедерево, Турци су у два наврата прешли Дунав и упали у Ковин, па су Срби избегли на север, до Чепелске аде. Ту је ковинским пресељеницима угарски краљ Владислав уступио касноготску цркву за њихов православни храм. И данас на Чепелској ади постоји Српски Ковин, са црквом посвећеном Успењу Богородице [2]. Црква је три пута живописана, а последњи пут је у XVIII веку фреске урадио Теодор Грунтович, Цинцар из Мосхопоља у Епиру [3]. Данас у Српском Ковину нема Срба, али црква живи као српски манастир [4].

Три године је доктор Кико провео међу Србима у Српском Ковину, на које је вероватно оставио добар утисак, па је он од трговаца „Ковиначки... нарочито... позват“ да буде међу њима још три године, све до 1856. године. Дакле, следеће три године од 1854–1856. године, он је вероватно био позван од Срба из Српског Ковина да им буде лекар, а не од Срба из Ковина у Банату, тзв. Доњег Ковина. Ако је наша претпоставка тачна, да је доктор Кико шест година у континуитету био међу Србима као лекар, то онда значи да је сигурно и научио српски, па не чуди да је молба за запослење коју је упутио Министарству унутрашњих дела Кнежевине Србије – на српском. Даље, он посебно и не наводи да зна српски, јер је већ написао и поткрепио документима да је међу Србима у Српском Ковину провео шест година – довољно да научи наш језик, што се опет и наводи у једном допису Министарства унутрашњих дела Државном савету: он, Кико „говори и пише српски“ [1]. Чини се, дакле, да доктор Кико није „брзо савладао“ [1] српски по доласку у нашу земљу, већ је у Србију дошао, вероватно, а да је већ добро говорио српски и то са акцентом Срба из Угарске, Срба из Српског Ковина.

ЛИТЕРАТУРА

1. Jovanović Simić J. Dr Karlo Kiko (Karol Kiko, 1813–1869) – Slovak u srpskom sanitetu u 19. veku. Srp Arh Celok Lek. 2017. Online First: September 29, 2017; (00): 178–178. [DOI: <https://doi.org/10.2298/SARH170911178J>].
2. Kalezić D, glav. ur. Enciklopedija pravoslavlja (Treći tom). Beograd: Savremena administracija; 2002.
3. Međaković D. Barok kod Srba. Zagreb: Prosvjeta; 1988.
4. Manastir u Srpskom Kovinu u Mađarskoj. [Accessed on September 30, 2017] Available from: www.spc.rs/sr/uspenje_presvete_bogorodice_u_manastiru_srpski_kovin_u_madarskoj

Проф. др Слободан НИКОЛИЋ
Проф. др Владимир ЖИВКОВИЋ
Институт за судску медицину,
Медицински факултет, Универзитет у Београду, Србија